

CUPRINS

Generalitati

Crearea echipei proiectului

Crearea bazei de date GIS

Strategia campaniei de con-
scientizare

Analiza pagubelor produse de
urs

Metode pentru evaluarea
cantitativa si calitativa a
populatiilor de urs brun

Echipa de analiza a riscului -
RAT

Lobby pentru adoptarea
ghidului metodologic

Extinderea ariei de actiune a
ARMU

Reducerea mortalitatii juvenile
la urs

Implementarea sistemelor de
protectie

Promovarea proiectului

Panouri de informare

Promovarea produselor bear-
friendly

Generalitati

Debutul proiectului LIFE URSUS s-a realizat conform planificarii pe data de 15.01.2010, primele trei luni vizand, în principal, dezvoltarea unor proceduri administrative, cum ar fi angajarea personalului necesar, semnarea contractelor de parteneriat, demararea procedurilor de achiziție a unor echipamente, etc. De asemenea fost asigurat spatul necesar desfasurarii activitatii unitatii de implementare a proiectului si au fost asigurate stocurile de rechizite necesare primelor luni de activitate. Intreaga echipa de management a proiectului isi desfasoara activitatea in cadrul spatiului pus la dispozitie de EPA VN, ceilalti parteneri desfasurandu-si activitatea in sediile proprii.

Au fost demarate activitatile de promovare a proiectului si a programului LIFE + si au fost realizate primele materiale de informare (pliante, mape, tricouri, pixuri). Activitatile pregatitoare din categoria "A" au demarat fiind atinse toate termenele stabilite, cu exceptia intarzierii in realizarea bazei de date GIS. Chestionarul de opinie vizand modul in care localnicii percep specia tinta si situarile Natura 2000 a fost rulat conform regulamentului de aplicare. Evaluarea pagubelor si realizarea bazei

de date au fost demarate inca de la inceputul proiectului, in acest moment echipa responsabila avand suficiente date care sa ajute la directionarea masurilor de conservare sau a activitatilor educative si de informare.

Concomitent inca din primele luni, au inceput activitatile concrete de conservare a speciei tinta, fiind demarate activitatile de reducere a pagubelor in situarile in care ursii creaza probleme, cercetarea si monitorizarea barlogurilor active, interventiile echipei RAT (Risk Assessment Team) in vederea capturarii si relocarii unor indivizi habituati, interventiile echipei ARMU (Animal Rescue Mobile Unit) care au vizat eliberarea unor ursi braconati sau confiscarea puilor de ursi orfani.

In cadrul activitatilor educative si de informare au fost finalizata realizarea toolkitului de promovare a proiectului LIFE si au fost demarate actiunile pregatitoare pentru lansarea celorlalte activitati educationale. In fiecare judet au fost organizate intalniri cu institutiile implicate in managementul ursului brun, fiind comunicate obiectivele si actiunile proiectului. La

sediile tuturor partenerilor si in punctele de lucru au fost instalate panouri informative de promovare a proiectului.

Crearea echipei proiectului

S-a urmarit stabilirea responsabilităților fiecărui partener, comunicarea principalilor termeni din contracte și crearea echipei de implementare a proiectului

Proiectul "Cele mai bune practici și acțiuni demonstrative pentru conservarea *Ursus arctos* în Carpații Orientali, România", finanțat de Uniunea Europeană și implementat de către Agenția pentru Protecția Mediului Vrancea, cu sprijinul instituțiilor partenere la proiect Agenția pentru Protecția Mediului Covasna, Agenția pentru Protecția Mediului Harghita, Asociația pentru Conservarea Biodiversității și Asociația pentru Valorilor Naturale Conservarea, a început în ianuarie 2010, cu discuții pregătitoare pentru stabilirea structurii de gestionare și implementare a proiectului, un prim pas fiind acela de a stabili echipa de implementare a proiectului, la Prima Întâlnire a partenerilor.

Aceasta a avut loc în data de 21 ianuarie 2010 la Târgu Secuiesc, județul Covasna, unde au participat reprezentanți ai tuturor partenerilor implicați. Această întâlnire a avut scopul de a crea echipa de implementare și comitetul director al proiectului LIFEURSUS și, de asemenea, de a finaliza contractele încheiate între beneficiar și parteneri. Au fost stabilite responsabilitățile pentru fiecare membru de coordonare a proiectului și au fost semnate acorduri detaliate cu fiecare partener în conformitate cu CP și legislația română. La sfârșitul lunii ianuarie 2010, în conformitate cu dispozițiile Convenției de parteneriat, EPA VN a semnat împreună cu instituțiile partenere, contractele necesare pentru implementarea activităților

proiectului din punct de vedere tehnic și financiar.

Așa cum a fost stabilit la prima reuniune a partenerilor, EPA VN a organizat a doua întâlnire a partenerilor în localitatea Baraolt, județul Covasna în perioada 18-21 februarie 2010. Această reuniune a avut ca obiectiv stabilirea detaliilor legate de modul de punere în aplicare a fiecărei acțiuni din cadrul proiectului, responsabilitățile, persoanele și resursele implicate. În acest context, fiecare membru al grupului de lucru a realizat o propunere cu privire la modalitățile concrete de punere în aplicare a acțiunilor de care răspunde.

Crearea bazei de date GIS

Baza de date GIS actuala, referitoare la siturile Natura 2000 de pe raza județului Vrancea este updatată cu informațiile cartografice și narative referitoare la întreaga suprafața a proiectului (județele Vrancea, Covasna și Harghita) cu elemente de detaliu vizând cele 15 situri Natura 2000 care au ca obiectiv asigurarea statutului de conservare al ursului brun. Fiecare partener urmează să pună la dispoziția gestionarului bazei de date informații referitoare la: elementele cadrului natural (geologie, sol, hidrologie, date meteorologice), limitele administrative ale unităților teritoriale, fonduri de management cinegetic, limite de situri Natura 2000, limite de rezervatii naturale de interes național, categorii de utilizare a terenurilor, stakeholderi, zone de conflict dintre specia tinta

și localnici, puncte în care au fost localizate barloguri, zone din care provin pui orfani sau abandonati, zone cu risc de habitare, zone de pasaj peste barierele antropice etc.

Baza de date va fi disponibilă astfel:

versiune securizată cu acces limitat pentru publicul larg

versiune completă, updatată de APM Vrancea la care au acces on-line partenerii acestui proiect. Aceasta versiune va asigura analiza și luarea unor decizii viabile în timp real, completarea cu informații de către toți partenerii și în primul rând coerenta activităților implementate pentru atingerea obiectivelor proiectului. Prin accesarea acestei baze de date GIS, fiecare partener va putea afla zilnic care sunt zonele și activitățile implementate în

aceea perioadă de către un anumit partener, unde sunt localizate la un moment dat echipele de teren, unde sunt localizate exemplarele de urs monitorizate.

Suprafața mare a arealului în care se implementează proiectul, existența a 15 situri Natura 2000 (desemnate pentru conservarea ursului brun) și managementul integrat al unui nucleu de aproximativ 2000 de indivizi ai speciei *Ursus arctos*, necesită o corelare perfectă a acțiunilor cu informațiile colectate de către toți partenerii. Asigurarea transparenței și promovarea activităților proiectului se pot asigura dacă se va oferi publicului posibilitatea de a vizualiza on-line informații și harti referitoare la specia tinta.

<http://www.lifeursus.carnivore-mari.ro/baza-de-date-gis.php>

Strategia campaniei de constientizare

Una din actiunile desfasurate de la demararea proiectului a fost cea de identificare a nivelului curent de informare și atitudine a populației din zonele de suprapunere ale ariilor Natura 2000, cu zonele de coabitare ale oamenilor cu urșii din județele Harghita și Covasna pe baza unui sondaj de opinie. Chestionarele au fost aplicate în perioada iulie-august 2010, în conformitate cu algoritmi aleatorii de eşantionare.

Rezultatele studiilor întreprinse în județele Harghita și Covasna au fost comparate cu cele din județul Vrancea, reali-

zate în cadrul unui proiect LIFE precedent în anul 2003. Astfel, în urma comparării rezultatelor privind percepția populației față de carnivorele mari, inclusiv ursul din Vrancea, și percepția localnicilor din Harghita și Covasna, situați pe cele trei județe este aproximativ similară, respondenții, indiferent de categoria de vârstă din care fac parte, au răspuns în majoritate asemănător cu cei din Vrancea, excepție făcând situația respondenților care afirmă că au văzut urme de urs, în Județul Vrancea, cei care afirmă acest lucru fiind în proporție net superioară față de cei din

Harghita și Covasna.

În general, itemii care au putut fi analizați în comparație, nu scot în evidență diferențe semnificative de opinie sau percepție. Se constată o mai mare toleranță față de urs în județele Harghita și Covasna, dar acest lucru este posibil și datorită faptului că, deși e vorba de județe diferite, timpul la care au fost aplicate cele două studii să producă o diferență, în sensul că populația a devenit mai conștientă și cunoaște relativ mai multe lucruri despre conviețuirea cu ursul.

Principalul obiectiv al prezenta identificarea acțiunilor și necesităților de comunicare cu grupurile țintă pentru o bună implementare a campaniei de constientizare.

Analiza pagubelor produse de urs

Un prim pas în desfasurarea activității a fost elaborarea unei baze de date referitoare la istoricul producerii pagubelor la nivelul actualului proiect. Astfel, toți partenerii au furnizat responsabilului de acțiune-ACDB-datele detinute referitoare la pagubele produse de urși la nivelul județelor Vrancea, Covasna și Harghita.

Următorul pas a fost transmiterea către toate primăriile și gestionarii fondurilor de vanatoare de pe raza proiectului a unor formulare care, după completarea cu informațiile cerute, au fost returnate prin posta către fiecare APM local. După validare, datele au fost inserate într-o bază de date care convertește automat paguba produsă de urși într-o unitate valutară, fiind actualizată astfel o hartă vectorizată referitoare la locațiile cu nivel crescut al incidentelor.

Baza de date referitoare la

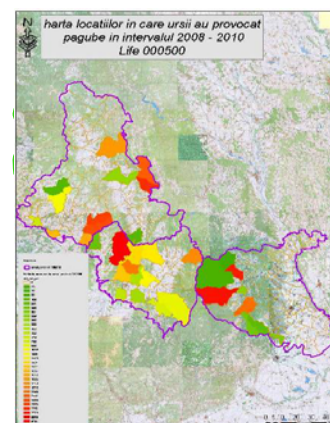
pagubele produse de urși este compatibilă GIS și conține informații privind: localizarea pagubei (sat, comuna, județ, coordonate x/y), tipul pagubei (oi, vaci, porci, porumb, fructe, pomi, stupi etc), proprietar (nume, prenume, date de contact), elemente care favorizează (tip de împrejmuire, distanța față de pădure, rute de deplasare, număr câini de pază, număr de ciobani, etc), data, ora, sisteme de protecție utilizate, valoarea totală a pagubelor la nivel de comuna (în euro). Baza de date este completată permanent cu informații primite de la toți partenerii din cadrul activităților conexe (C1, C2, C7), informații furnizate de gestionarii fondurilor de vanatoare, procese verbale tip furnizate de APM-urile locale și informații obținute din mass-media locală.

Analiza datelor culese din teren a fost finalizată prin realizarea și editarea unei metodologii care direcționează

modul în care echipa proiectului implementează sistemele de protecție a stanelor, culturilor, fermelor apicole și livezilor. Prin intermediul metodologiei s-a stabilit care sunt siturile cele mai vulnerabile atacurilor din partea urșilor, caracteristicile tehnice ale sistemelor de protecție necesare diminuării pagubelor în funcție de zona care urmează a fi protejată, descrierea măsurilor minime pentru reducerea pagubelor în diferite situații și tipuri de ferme.

De asemenea, metodologia prezintă instituțiile implicate în activitățile de reducere a pagubelor și promovează activitatea instituțiilor care pot interveni în situații conflictuale și de risc. Este prezentat și contextul legislativ referitor la modalitățile concrete de plată a compensațiilor pentru pagubele produse de urși. Metodologia detine ISBN și va fi transmisă spre aprobare Ministerului Mediului.

Reducerea conflictelor se va realiza prin evaluarea permanentă a nivelului și locațiilor pagubelor și prin elaborarea unei metodologii standardizate în vederea aplicării celor mai bune sisteme și metode.

Pagube provocate în perioada 2008-2010

Metode de evaluare cantitativa si calitativa a populatiilor de urs brun

Îmbunătățirea metodei actuale de evaluare a populației de urs brun din România pentru a asigura un management eficient, prin aplicarea demonstrativă a unui set de metode și elaborarea unui ghid util gestionării de fonduri cinegetice și administratori de situri Natura 2000.

Pe parcursul anului 2010, s-au realizat activități pregătitoare pentru desfășurarea acțiunii.

- realizarea planificării spațiale și temporale a implementării activităților specifice;
- realizarea de deplasări în teren pentru evaluarea capacității umane de a parcurge anumite trasee având anumite grade de dificultate;
- urmărirea perioadei de ieșire a ursilor din bârloguri, în special a femelelor cu pui;

- analizarea posibilității amplasării de stații de monitorizare pe amplasamentele observatoarelor de urs;

studierea a peste 40 de rapoarte, articole științifice pe tematica evaluării populațiilor diferitelor specii.

Legată de această acțiune este și **acțiunea C5** și anume desfășurarea activității de lobby pe lângă autoritatea centrală în vederea aprobării la nivel național a metodologiei finale. Până în prezent s-a avut o colaborare eficientă cu Direcția de specialitate din MMP, urmând a fi dezvoltată

colaborarea prin participare comună la unele activități de teren și informarea permanentă a autorității centrale asupra modului de desfășurare a activităților.

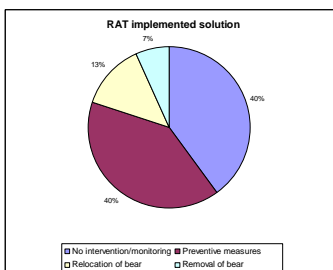
Echipa de analiză a riscului—RAT

Echipa de evaluare a riscurilor (Risk Assessment Team – RAT), a fost creată pentru a acoperi întregul areal al proiectului. Echipa formată a realizat metodologia de evaluare a riscului ce a fost acceptată ca instrument de către Direcția de specialitate din cadrul MMP.

Utilizând această metodologie, în primul an al proiectului au fost analizate peste 20 de cazuri de conflicte în

zone locuite, propunerile RAT fiind luate în considerare în rezolvarea problemelor. Astfel, în cadrul activităților au fost identificate pagubele provocate, contextul în care a avut loc incidentul, a fost monitorizată zona pe perioade cuprinse între 1-5 nopți, au fost implementate soluții de protecție de către echipa de proiect. De asemenea, în cazurile care au necesitat relocare sau extragere din

populație, au fost transmise către MMP rapoartele realizate și propunerea soluției tehnice optime pentru a putea susține decizia autorității în ceea ce privește rezolvarea problemei. Au fost realizate peste 75 de deplasări pentru activități specifice de monitorizare și capturare, precum și de urmărire a ursilor ce au fost relocați și carora li s-a montat colar.

Ghidul metodologic privind metodele optime de evaluare a populației de urs brun trebuie avizat de către MMP în vederea aplicării la nivel național.

Lobby pentru adoptarea ghidului metodologic

În anul 2010 au avut loc două reuniuni ale Grupului Național de Lucru pentru Conservarea Carnivorelor Mari, în prima ședință managerul proiectului făcând o scurtă prezentare a obiectivelor proiectului și a acțiunilor, în a doua reuniune fiind prezentate obiectivele și o scurtă descriere a

metodologiilor care vor fi aplicate în zonele de desfășurare a proiectului. În timpul acestor întâlniri opinia generală a fost că obiectivele și rezultatele proiectului ar putea crea o schimbare pozitivă în managementul ursului brun la nivel local și, în viitor, la nivel național.

La sfârșitul lunii iunie 2010 echipa EPA CV a pregătit un protocol de întâlniri pentru acțiuni de lobby, care vor fi aplicate pentru organizarea de ateliere de lucru și întâlniri viitoare, care vor avea loc în cadrul proiectului.

Extinderea ariei de actiune a ARMU

Unitatea Mobilă pentru Salvarea Animalelor Sălbătice-ARMU, care este direct legată de Centrul de Monitorizare și Reabilitare a Carnivorelor Mari, a fost înființată în anul 2006, o dată cu debutul proiectului LIFE05NAT/RO/000170 *Intărirea sistemului de protecție a carnivorelor din județul Vrancea*. În prezent funcțiile ARMU au fost transferate în cadrul proiectului actual, extinzându-se și aria de acțiune. Având în vedere extinderea atât a ariei de acțiune cât și a echipei ARMU, încă de la începutul acestui proiect a fost necesară elaborarea unui nou Regulament/protocolul de funcționare a **Unității Mobile pentru Salvarea Animalelor Sălbătice** și a **Centrului de Monitorizare și Reabilitare a Carnivorelor Mari**.

În conformitate cu acțiunea din proiect, în perioada 27 -28 aprilie 2010 s-a desfășurat la Lepșa, la **Centrul de Monitorizare și Reabilitare a Carnivorelor Mari**, prima sesiune de pregătire a noilor membri ai echipei ARMU. Cazarea participanților la sesiunea de pregătire a fost asigurată la CMRC, iar cheltuielile de transport au fost suportate individual. Lista de participanți a cuprins echipa ARMU formată în cadrul proiectelor implementate anterior, LIFE 02NAT/RO/8576 "Consevrarea în situ a carnivorelor mari din județul Vrancea" și LIFE 05NAT/RO/000170 "Intărirea sistemului de protecție a carnivorelor din județul Vrancea". Respectiv Radu Mihai Sandu, Silviu Chiriac, Gelu Radu Cosmin Stinga, și medicul veterinar Florin Vulpoi, cât și membri cooptați pentru extinderea echipei: Ioan Mihai Pop de la APM Covasna, Szabo Szilard și Jozsef Both de la APM

Harghita, Leonardo Bereczky și Ximena Anegroaiei de la ACNV și George Vlad – medic veterinar din cadrul ACDB.

Sesiunea a inclus activități de pregătire teoretică și de aplicatie practică, simulări de acțiune în conformitate cu protocolul ARMU. A fost prezentat, dezbătut și însușit *Regulamentul de funcționare a Centrului de Monitorizare și Reabilitare a Carnivorelor Mari* precum și *Protocolul de intervenție al Unității Mobile pentru Salvarea Animalelor Sălbătice – A.R.M.U.*, fiind susținute asemenea prezentări/expuneri ale echipamentelor pentru intervenții de tranchilizare, modalități de eliberare din capcane improvizate, transport, relocare și monitorizare a exemplarelor din fauna sălbatică și ale tehnicilor de tranchilizare a animalelor sălbătice. Toți participanții la sesiunea de pregătire au luat parte la aplicații practice privind procedura de intervenție pentru tranchilizarea și eliberarea din capcane improvizate a animalelor sălbătice.

Pentru o mai mare mobilitate în cazul acțiunilor ARMU a fost realizată o cutie pentru transport animale sălbătice. Caracteristicile costii sunt dimensiunile considerabil mai mici decât ale costiilor folosite în proiectele anterioare și greutatea redusă, posibilitatea de a fi utilizată și fără a fi instalată pe o mașină, fiind ușor de transportat de doar doi membri ai echipei. Utilitatea costii pentru transport avea să se dovedească în acțiunile ulterioare ale ARMU.

În cadrul Centrului de Monitorizare și Reabilitare a Carnivorelor Mari se asigură permanenta echipei ARMU

prin prezența cel puțin a unui membru din echipa de implementare, secondat de personal voluntar. Pentru voluntari, din bugetul proiectului sunt suportate cheltuielile de transport și hrană.

Starea clădirii Centrului de Monitorizare și Reabilitare a Carnivorelor Mari, precum și a întregii infrastructuri a acestuia a determinat pe lângă lucrările de întreținere curentă și realizarea unor lucrări de tratare antimucegai a lemnului construcției. Sistemul de producere a energiei electrice ce se bazează pe un generator care folosea benzina, a fost dublat de punerea în funcțiune a unui sistem de panouri de conversie a energiei solare în energie electrică.

Mărirea efectivului animalelor detinute simultan în cadrul Centrului a determinat extinderea tarcurilor pentru ungulate. În incinta Centrului a fost împrejmuit un spațiu de cca. 180 mp. cu posibilitatea de conectare la sistemul modular existent. Pentru hrana exemplarelor de fauna sălbatică detinute în Centru au fost periodic achiziționate și depozitate alimente specifice (cereale, lucerna, furaje concentrate, lapte).

Asistența medicală veterinară în cadrul echipei ARMU este asigurată de medicii veterinari Florin Vulpoi și George Vlad care activează în baza contractelor de colaborare.

În vederea informării autorităților și localnicilor din județele din aria de implementare a proiectului asupra existenței ARMU și a Centrului, a fost conceput un poster și un pliant de promovare a acțiunilor acestora, ce urmează a fi distribuite în aria de implementare a proiectului.

Activități în cadrul acțiunii ARMU

Reducerea mortalitatii juvenile la urs

Reducerea mortalitatii juvenile cauzate de actiunile umane perturbatoare se va realiza prin protectia barlogurilor in perioada somnului de iarna si de hranire a puilor.

Actiunea a debutat cu analiza Amenajamentelor silvice ale suprafetelor forestiere de pe cea mai mare parte a arealului de implementare a proiectului. Acestei categorii de informatii li s-au adaugat cele obtinute prin consultarea personalului silvic de teren si a administratorilor fondului cinegetic precum si cele rezultate din experienta membrilor echipei formate in proiectele de conservare a faunei implementate anterior; Avand la baza aceste surse, au fost identificate 63 de areale cu barloguri si areale in care ursii ierneaza repetat in ultimii 5 – 7 ani. Dimensiunile acestor areale sunt proportionale cu precizia de determinare a lor. In cazurile cunoasterii mai exacte a unor zone au fost desemnate areale restranse de pana la 500 – 600mp. in timp ce in alte cazuri suprafetele s-au extins pana la maxim 5 ha.

Localizarea precisa a fost realizata pana in prezent pentru 51 de barloguri, de categorii diferite, din care 36 active in sezonul anterior, care

au fost masurate si monitorizate. Monitorizarea fiecarui barlog s-a realizat avand la baza o fisa tip ale carei informatii colectate se regasesc in totalitate in tabelul de atribute din baza de date GIS. Acestea li se adauga 64 de perimetre, identificate ca areale de iernare a ursilor, confirmate ca zone de prezenta a acestora, in care insa nu au fost localizate sau monitorizare barloguri.

Au fost achizitionate componentele sistemelor de monitorizare si s-au selectat un numar de 15 locatii (barloguri) in care au fost instalate echipamentele de monitorizare (camere video de supraveghere si senzori de inregistrare a temperaturii si umiditatii). Activitatea de cercetare urmareste in principal corelarea comportamentului specific al ursilor pe perioada somnului de iarna cu influentele factorilor climatici. Selectia locatiilor a avut ca principal criteriu evaluarea frecventei de ocupare anuala a spatiului respectiv, istoricul acesteia, habitatul, distanta

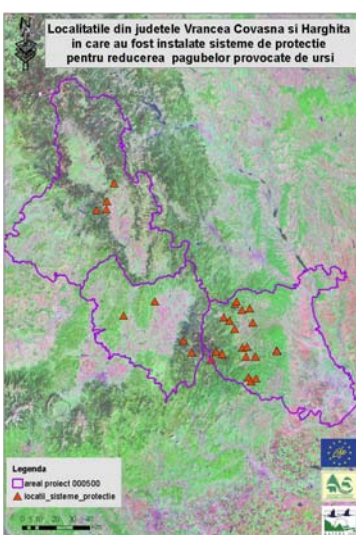
fata de aria umanizata, dar si tipul de barlog, perspectiva de ocupare. S-a incercat includerea in programul de monitorizare a unor tipologii cat mai variate de locatii.

Inregistratoarele parametrilor climatici (temperatura, umiditate, punct de roua) sunt amplasate atat in interiorul cat si in exteriorul barlogurilor si efectueaza masuratori orare in intervalul cuprins intre momentul activarii si recuperarea dispozitivului (avand o durata maxima de viata de 11 luni).

Toate echipamentele au fost instalate in carcase metalice de protectie construite pentru fiecare echipament si fixate in interiorul barlogului.

Verificarile periodice ale echipamentelor au demonstrat starea de functionare a acestora, insa prezenta ursilor in barloguri a fost pentru intervale scurte de timp, motivata de cantitatea insemnata de hrana (jir, si ghinda) din habitat.

Implementarea sistemelor de protectie

Intr-o prima faza, cele 12 sisteme complete de garduri electrice existente in baza materiala a proiectului LIFE05NAT/RO/000170, au fost transferate impreuna cu accesorii de montaj si instrumente actualului proiect. In luna mai 2010 au fost achizitionate componente pentru fabricarea a 30 sisteme de protectie cu caracteristici tehnice diferite si au fost facute alte sisteme de avertizare, acustice, vizuale sau olfactive, (cordoane,

steaguri textile, mori eoliene mici, sisteme de avertizare sonora, substante repelente), necesare pentru a finaliza Sistemele de garduri electrificate. Incepand cu sfarsitul lunii mai 2010, au fost instalate 30 de sisteme complexe de protectie a stanelor, fermelor de albine, culturi si livezi, in locurile unde au fost raportate pagube provocate de ursi. Pentru fiecare perimetru protejat, s-au studiat factorii care au favorizat producerea de

pagube, fiind luate masuri de reducere a acestora. Cele 30 de perimetre protejate sunt amplasate in judetele Vrancea, Harghita si Covasna, in zonele in care activitatile umane si habitatele ursului se suprapun. Sisteme mixte de protectie constand din garduri electrice, cabluri de steaguri, sisteme audio-vizuale si substante repulsive, au fost instalate in: 14 stane cu ovine si caprine, o ferma de vite, 8 culturi, 6 livezi si o prisaca.

Promovarea proiectului

Pentru promovarea proiectului LIFE+ in judetele Vrancea, Covasna si Harghita, au fost realizate intalniri cu diferite institutii interesate, la sediul partenerului, si ca urmare a acestor evenimente, au aparut unele articole in mass-media locala si nationala, interviuri radio si TV. Pana in prezent au fost publicate 22 de articole in presa locala si nationala si 7 articole pe internet, referitoare la actiunile desfasurate in proiect, a fost inregistrata o aparitie la post TV local si 4 aparitii la posturi radio locale. Avand in vedere faptul ca promovarea proiectului reprezinta o conditie esentiala pentru succesul activitatilor acestuia, pana in pre-

zent au fost concepute si realizate mai multe materiale de promovare: pliante, dosare personalizate, fiind produse, de asemenea pixuri din plastic, T-shirt si calendare cu logo LIFE, Natura 2000 si logo proiectului.

Membri echipei campaniei de constientizare din cadrul APM Vrancea au realizat pagina web a proiectului www.carnivoremari.ro, care contine si informatii despre proiectele precedente LIFE 8576 si LIFE 000170. Pagina web include informatii despre actiunile din proiect si versiunea electronica a materialelor produse pana in prezent.

Pentru asigurarea unei bune informari a populatiei, in fata sediului central al principalelor institutii partener in proiect au fost postate panouri de prezentare realizate in februarie 2010, cu informatii despre proiectul LIFE08/NAT/RO/000500, iar la sediul APM Vrancea a fost instalat un panou de prezentare a proiectului (A0), cu scopul si obiectivele acestuia.

Se urmareste constientizarea grupului tinta din proiect, a obiectivelor acestuia, rezultatele si conceptul Natura 2000 in zona de proiect.

Panouri de informare

Pana in prezent au fost concepute, elaborate si instalate 10 panouri realizate in conformitate cu dispozitiile comune referitoare la publicitate in proiecte cu finantare LIFE.

Panourile contin principalele date referitoare la proiectul

LIFEURSUS, scopurile si obiectivele sale, precum si toate elementele care sa promoveze sursa programului LIFE + si sprijinul financiar al Comisiei Europene.

Panourile sunt instalate in zone de trafic pietonal si turistic la beneficiar si

partenerii in proiect. De asemenea, aceste panouri au fost montate si la Centrul de Reabilitare si Monitorizare a Carnivorelor Mari din Lepsa (EPA VN) si Centrul de Reabilitare a puilor de urs orfani in Balan / Harghita (ANCV).

Publicul larg trebuie informat in ceea ce priveste scopul proiectului

Promovarea produselor bear-friendly

Actiunea a inceput cu etapa de stabilire a zonelor de interes pentru producatorii traditionali, prin consultarea hartilor turistice, culegerea de informatii de la partenerii de proiect si identificarea asociatiilor de producatori. S-au folosit, de asemenea, unele informatii referitoare la pagubele produse de urs din zona de implementare a proiectului.

Membri echipei de proiect au intreprins deplasari in zonele identificate ca avand

potentialul de a indeplini obiectivele proiectului. Au fost vizate localitatile din habitatele populate de ursi sau legate de siturile Natura 2000.

In fiecare locatie au fost colectate informatii cu privire la unii producatori locali de la membrii comunitatii locale, fiindu/le in schimb oferite din partea echipei de teren informatii despre obiectivele proiectului, importanta conservarii populatiei de ursi si metodele de reducere a conflictelor.

A fost identificat un numar de producatori locali ale caror date de contact si produse specifice au fost inregistrate in baza de date realizata in cadrul proiectului. Printre produsele identificate sunt: diferite tipuri de branza, miere, siropuri, prajituri, ceramica de diferite tipuri, containere din lemn, instrumente muzicale din lemn, masți pre-creștine.

LIFE08NAT/RO/000500

Beneficiar

Agentia pentru Protectia Mediului Vrancea

Parteneri

Agentia pentru Protectia Mediului Covasna

Agentia pentru Protectia Mediului Harghita

Asociatia pentru Conservarea Diversitatii Biologice

Asociatia pentru Conservarea Valorilor Naturii

Agentia pentru Protectia Mediului Vrancea

Str. Dinicu Golescu nr. 2, 620106 Focșani, Județul Vrancea, România

Tel/Fax: +40+237+206788

e-mail: vrancealife@yahoo.co.uk

Agentia pentru Protectia Mediului Covasna

Str. Grigore Balan nr.10, 520013 Sf. Gheorghe, Județul Covasna, România

Tel: +40+267+323701

Fax: +40+267+324181

e-mail: biodiversitate@apmcv.ro

Agentia pentru Protectia Mediului Harghita

Str. Marton Aron nr. 43, 530211 Miercurea Ciuc, Județul Harghita, România

Tel: +40+266+371313

Fax: +40+266+310041

e-mail: biodiversitate@apmhr.ro

Asociatia pentru Conservarea Diversitatii Biologice

Str. Bicaz nr. 19A, 620027, Focșani, Județul Vrancea, România

Tel: +40+0727 559024

e-mail: acdb_ro@yahoo.co.uk

Asociatia pentru Conservarea Valorilor Naturii

Str.1 Decembrie nr.22, 535200, Bălan, Județul Harghita, România

Tel: +40+0788 605600

e-mail: natureconserving@yahoo.com

www.carnivoremari.ro

www.biodiversitate.ro

Acest proiect este co-finanțat de catre Comisia Europeana prin programul LIFE + Nature si va fi implementat in perioada 2010-2013.

Scopul proiectului este acela de a conserva cel mai reprezentativ eșantion al populației de urs brun din România, prin implementarea celor mai bune practici și acțiuni demonstrative în zona central-estică a Carpaților Orientali.

